

De wijze waarop we **betekenis geven aan** onze eigen reacties en die van anderen. Dit geeft richting aan het gedrag dat wij daarop weer vertonen

Mentaliseren schept ruimte

Gedrag is betekenisvol: het drukt iets uit, een bedoeling of intentie

Gedrag van de ander is signaalgedrag

Door gedrag of voorbij het gedrag van de ander heen kijken: gedrag proberen te begrijpen

Intern
Je let (meer) op wat er in je eigen binnen- wereld of die van de ander afspeelt

Extern
Je let op de signalen aan de buitenkant (horen/zien)

Intern of extern

Epistemisch vertrouwen
Bepaalt hoe je je over jezelf en de wereld voelt

Jezelf gezien en begrepen voelen is een levensbehoefte
Vertrouwen dat anderen je iets kunnen leren, iets bieden wat er echt toe doet

Wederzijds begrip
Begrepen en erkend worden in belevingswereld

Eerder openstaan voor perspectief ander

Mentaliseren

Gevoelens, bedoelingen en verwachtingen zijn **mentale toestanden**

Ineffectief mentaliseren

- Nemen ons (eigen) denken voor waar aan
- (Heel) besmettelijk
- Leidt vaak tot escalatie en wederzijds onbegrip
- Uit contact
- Terugvallen op eigen overtuigingen, kwetsbaarheden, aannames en/of stereotyperend gedrag
- Wat speelt er? Wat raakt je? Hoe voelt dat voor jou?
- Zaken invullen voor de ander
- Te snel interpreteren
- Niet meer vertragen of uitzoomen
- Niet meer goed afgestemd op **eigenlijke** bedoeling van de ander

Effectief mentaliseren

- Je voelt je begrepen
- Eigen spanning kunnen reguleren
- Fundament van sociale relaties
- Maakt (de kwaliteit van) relaties veiliger
- Bij goed mentaliseren, is er afstemming en wederzijds begrip
- Betekenis geven aan ons eigen gedrag en dat van de ander
- Gedrag reguleren en beïnvloeden door gedrag en emoties te begrijpen en hanteren
- Compassiebril**
Houdt je rekening met het perspectief van beiden
- Mentaliserende basishouding**
Steeds weer aandacht hebben voor en voorbij het gedrag van de leerling(en) kijken én het effect daarvan op jezelf monitoren

Expliciet mentaliseren
Bewust vertragen van je denkproces om stil te kunnen staan bij wat je zelf (of de ander) denkt of voelt.